

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "สภาพ ปัญหา และความต้องการการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลในชุมชน" ผู้วิจัย
จำแนกประเด็นการนำเสนอ ดังนี้

1. วิธีดำเนินการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยทำการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลในชุมชน โดยมี
วัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาบทบาทการให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. เพื่อสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลในชุมชน
3. เพื่อศึกษาความคาดหวังในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลในชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามาจากองค์การบริหารส่วนตำบลต้นแบบโครงการอินเทอร์เน็ต
ตำบลซึ่งมีทั้งหมด 11 แห่ง โดยแบ่งเป็นออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายใน
องค์การบริหารส่วนตำบล คือ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 11 คน นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล จำนวน 11 คน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล จำนวน 22 คน และ
(2) กลุ่มประชาชนในชุมชน 400 คน โดยเทียบจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน ในการ
ศึกษาผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราประมาณค่า เป็นเครื่องมือใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในชุมชน

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วย
คอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. บทบาทการให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลของกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีบทบาทในการแนะนำให้ประชาชนมาใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลมากที่สุด (ร้อยละ 95.5) โดยมีเพียงเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเพียง 2 คน (ร้อยละ 4.5) ตอบว่า ไม่มีบทบาทในการแนะนำการบริการอินเทอร์เน็ตตำบลแก่ประชาชนในชุมชน โดยให้เหตุผลว่าอินเทอร์เน็ตติดต่อได้ไม่สะดวก คอมพิวเตอร์ยังไม่เพียงพอ และบุคลากรยังไม่มีความพร้อมในการให้บริการ เนื่องจากขาดความรู้ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตตำบล (ร้อยละ 4.5) เท่ากัน

1.2 วิธีการที่ใช้ในการแนะนำให้ประชาชนในชุมชนมาใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบล พบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย/หอกระจายข่าวมากกว่าวิธีการอื่นๆ (ร้อยละ 68.2) รองลงมาคือ ติดประกาศตามที่สาธารณะ (ร้อยละ 64.1)

1.3 การให้ความรู้เรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลแก่ประชาชนในชุมชน ส่วนใหญ่ให้ชุมชนศึกษาด้วยตนเอง (ร้อยละ 50.0) รองลงมาคือ จัดหาเอกสาร วารสารและคู่มือการใช้งานอินเทอร์เน็ตตำบลมาไว้ที่ อบต. (ร้อยละ 45.5)

1.4 บทบาทในการนำอินเทอร์เน็ตตำบลมาให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการเตรียมสถานที่สะดวกในการให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบล (ร้อยละ 84.1) โดยในกรณีที่ยังไม่มีบทบาทในการนำอินเทอร์เน็ตตำบลให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชนในชุมชนนั้น กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลให้เหตุผลว่า อบต. ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษา (ร้อยละ 27.3) รองลงมา คือ ไม่มีงบประมาณสนับสนุนในส่วนของอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อการศึกษา (ร้อยละ 25.0)

2. สภาพปัญหาอุปสรรคและความต้องการการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลของประชาชนในชุมชน

2.1 สภาพการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลของประชาชนในชุมชน

2.1.1 ประชาชนในชุม 124 คน (ร้อยละ 31.0) เคยใช้อินเทอร์เน็ตตำบล โดยมีผู้ไม่เคยใช้อินเทอร์เน็ตตำบล 276 คน (ร้อยละ 69.0)

2.1.2 ประชาชนในชุมชนที่เคยใช้อินเทอร์เน็ตตำบล ส่วนใหญ่รู้จักอินเทอร์เน็ต ตำบลจากเพื่อนแนะนำมากที่สุด (ร้อยละ 53.2) รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์ของ อบต. (ร้อยละ 44.4) และจากสื่อโทรทัศน์ (ร้อยละ 29.8)

2.1.3 ประชาชนในชุมชนที่เคยใช้อินเทอร์เน็ตตำบล ส่วนใหญ่เรียนรู้อการใช้งาน อินเทอร์เน็ตตำบลด้วยตนเองมากที่สุด (ร้อยละ 66.1) รองลงมา คือ มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบล (ร้อยละ 54.8) และได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 16.9)

2.1.4 ประชาชนในชุมชนที่เคยใช้อินเทอร์เน็ตตำบล ส่วนใหญ่มีการใช้งาน อินเทอร์เน็ตตำบล 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ (ร้อยละ 53.2) รองลงมา คือ 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ (ร้อยละ 19.4)

2.1.5 ประชาชนในชุมชนที่เคยใช้อินเทอร์เน็ตตำบล ส่วนใหญ่ใช้งานอินเทอร์เน็ต ตำบล 1-2 ชั่วโมง/ครั้ง (ร้อยละ 46.0) รองลงมา คือ น้อยกว่า 1 ชั่วโมง/ครั้ง (ร้อยละ 42.7)

2.1.6 ประชาชนในชุมชนที่เคยใช้อินเทอร์เน็ตตำบล ส่วนใหญ่มีการใช้เพื่อความบันเทิง (ร้อยละ 46.0) รองลงมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น ค้นหานักหนังสือ หาข้อมูลทางวิชาการ ฯลฯ (ร้อยละ 41.9)

2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลของประชาชนในชุมชน

2.2.1 ด้านอุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$) ซึ่งปัญหาการเข้าสู่ระบบเชื่อมต่อได้แต่นานเป็นปัญหาอันดับแรก รองลงมา คือ เครื่องคอมพิวเตอร์น้อยไม่เพียงพอแก่การให้บริการและอุปกรณ์ต่อพ่วง เช่น สแกนเนอร์ เครื่องพิมพ์ โมเด็ม มีความสามารถต่ำสำหรับใช้อินเทอร์เน็ตตำบล ตามลำดับ

2.2.2 ด้านผู้ใช้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.93$) ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ระยะเวลาใช้บริการไม่สอดคล้องกับความต้องการ รองลงมา คือ ปัญหาความไม่สะดวกใจในการเข้าไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลในสถานที่ราชการ ตามลำดับ

2.2.3 ด้านผู้ให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.83$) ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ไม่มีเวลาให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบล เนื่องจากมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตตำบลและปัญหาเจ้าหน้าที่ขาดความกระตือรือร้นในการให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบล ตามลำดับ

2.2.4 ด้านสถานที่ตั้งของจุดบริการอินเทอร์เน็ตตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$) ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุด คือ จุดบริการมีขนาดเล็ก คับแคบ รองลงมา คือ ปัญหาอินเทอร์เน็ตตำบลตั้งอยู่ในสถานที่ราชการ และปัญหาที่ตั้งของจุดบริการอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมตามลำดับ

2.3 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลในชุมชนตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

2.3.1 กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นที่ประชาชนในชุมชนมีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อประโยชน์ใน ด้านความรู้พื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) ซึ่งเนื้อหาที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชนในชุมชน คือ เนื้อหาเกี่ยวกับสารเสพติดมากที่สุด รองลงมา คือ เรื่อง เกษตรกรรม และเรื่องอาชีพ ตามลำดับ

2.3.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นที่ประชาชนในชุมชนมีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อประโยชน์ใน ด้านการรับรู้ข่าวสารข้อมูล โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชนในชุมชนมากที่สุด คือ ข้อมูลการประกอบอาชีพ รองลงมา คือ ข้อมูลการเกษตรกรรมและ ข้อมูลกิจกรรม อบต. ตามลำดับ

2.3.3 กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นที่ประชาชนในชุมชนมีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อประโยชน์ใน ด้านการเพิ่มพูนทักษะอาชีพ โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.92$) ซึ่งทักษะอาชีพที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชนในชุมชนมากที่สุด คือ ด้านการเกษตร รองลงมา คือ ด้านการผลิตและจำหน่ายสินค้าบริโภค และด้านการผลิตและจำหน่ายสินค้าฝีมือและสิ่งประดิษฐ์ ตามลำดับ

2.4 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลของประชาชนในชุมชน

2.4.1 ประชาชนในชุมชนมีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อประโยชน์ใน ด้านความรู้พื้นฐาน โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$) ซึ่งประชาชนในชุมชนมีความต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพมากที่สุด รองลงมา คือ เนื้อหาเกี่ยวกับสารเสพติด สุขภาพอนามัยและการสาธารณสุข ตามลำดับ

2.4.2 ประชาชนในชุมชนมีความต้องการ ใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อประโยชน์ในด้านการรับรู้ข่าวสารข้อมูล โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) ซึ่งประชาชนในชุมชนมีความต้องการรับรู้ข้อมูลการประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมา คือ ข่าวสารเกี่ยวกับการสมัครงาน ข้อมูลสินค้าหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล (OTOP) ตามลำดับ และข้อมูลเส้นทางคมนาคมมีความต้องการน้อยที่สุด

2.4.3 ประชาชนในชุมชนมีความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อประโยชน์ใน ด้านการเพิ่มพูนทักษะอาชีพ โดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) ซึ่งประชาชนในชุมชน

มีความต้องการเพิ่มพูนทักษะอาชีพด้านการผลิตและจำหน่ายสินค้าอุปโภคมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการผลิตและจำหน่ายสินค้าบริโภค ด้านการผลิตและจำหน่ายสินค้าฝีมือและสิ่งประดิษฐ์ ตามลำดับ

3. ความคาดหวังในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลในชุมชน

3.1 ความคาดหวังทั่วไป

3.1.1 ความคาดหวังในการนำอินเทอร์เน็ตตำบลมาใช้เพื่อพัฒนาชุมชนของกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในชุมชน ทั้ง 2 กลุ่มมีความคาดหวังว่าอินเทอร์เน็ตตำบลจะทำให้คนในชุมชนมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น ($\bar{x} = 4.14$) รองลงมา คือ ทำให้เกิดการแสวงหาความรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ($\bar{x} = 4.13$) และ เป็นแหล่งการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนในชุมชนผ่านอินเทอร์เน็ตตำบล ($\bar{x} = 3.98$) เมื่อแยกพิจารณารายกลุ่มผลการวิจัย พบว่า

3.1.2 กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคาดหวังว่าอินเทอร์เน็ตตำบลจะสามารถช่วยพัฒนาชุมชนได้ โดยจะทำให้เกิดการแสวงหาความรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัดมากที่สุด ($\bar{x} = 4.18$) รองลงมา คือ คนในชุมชนมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น ($\bar{x} = 4.11$) และคนในชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลและความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตตำบล ($\bar{x} = 3.93$)

3.1.3 ประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังว่าอินเทอร์เน็ตตำบลจะสามารถช่วยพัฒนาชุมชนได้ โดยจะทำให้คนในชุมชนมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้นมากที่สุด ($\bar{x} = 4.15$) รองลงมา คือ ทำให้เกิดการแสวงหาความรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ($\bar{x} = 4.13$) และเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนในชุมชนผ่านอินเทอร์เน็ตตำบล ($\bar{x} = 4.00$)

3.2 ความคาดหวังในการบริหารงานอินเทอร์เน็ตตำบล

1. ด้านบุคลากร

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าควรมีเจ้าหน้าที่ประจำที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาชุมชนเพื่อดูแลอินเทอร์เน็ตตำบล ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมา คือ มีการจัดการศึกษาอบรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลให้แก่บุคลากรใน อบต. ($\bar{x} = 4.34$)

ประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังว่า ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาชุมชนเพื่อดูแลอินเทอร์เน็ตตำบล ($\bar{x} = 4.45$) รองลงมาคือ จัดหลักสูตรฝึกอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลแก่กลุ่มผู้นำชุมชน เช่น ครู ข้าราชการ พระ ผู้ใหญ่บ้าน อบต.กำนัน ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.35$)

2. ด้านงบประมาณ

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า ควรใช้เงินสนับสนุนอินเทอร์เน็ตตำบลจากงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมา คือ ระดมเงินสนับสนุนอินเทอร์เน็ตตำบลจากองค์กรเอกชน ($\bar{x} = 3.70$) และใช้เงินสนับสนุนอินเทอร์เน็ตตำบลจากรายได้ของ อบต. ($\bar{x} = 3.57$) และน้อยที่สุด คือ จัดการเป็นแบบธุรกิจชุมชน (ใครใช้ใครจ่าย) ($\bar{x} = 2.64$)

ประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังว่าควรใช้เงินสนับสนุนอินเทอร์เน็ตตำบลของชุมชนจากงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ ($\bar{x} = 4.27$) รองลงมา คือ ใช้เงินสนับสนุนอินเทอร์เน็ตตำบลจากรายได้ของ อบต. ($\bar{x} = 4.08$) และระดมเงินสนับสนุนอินเทอร์เน็ตตำบลของชุมชนจากองค์กรเอกชน ($\bar{x} = 3.79$)

3. ด้านอุปกรณ์

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า ควรเชื่อมสายอินเทอร์เน็ตเพิ่มเพื่อให้รวดเร็วขึ้น ($\bar{x} = 4.64$) รองลงมา คือ จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน ($\bar{x} = 4.34$) และน้อยที่สุด คือ จัดหาเอกสารและสื่อการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลไว้ให้ศึกษา ($\bar{x} = 4.30$)

ประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังว่าควรเชื่อมสายอินเทอร์เน็ตเพิ่ม เพื่อให้รวดเร็วขึ้น และจัดหาเอกสารและสื่อการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลไว้ให้ศึกษา ($\bar{x} = 4.43$) เท่ากัน

4. ด้านการจัดการ

4.1 การวางแผน

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า การวางแผนการบริหารงานอินเทอร์เน็ตตำบลในด้านการวางแผนควรกำหนดเป้าหมายการใช้

อินเทอร์เน็ตตำบลให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชน ($\bar{x} = 4.09$) ซึ่ง อบต.ควรมีนโยบายชัดเจนในการนำอินเทอร์เน็ตตำบลมาใช้เพื่อสนับสนุนการศึกษา ซึ่งควรจัดประชาสัมพันธ์โดยการจัดเวทีประชุมชี้แจงเพื่อให้คนในชุมชนทราบเกี่ยวกับการให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อการศึกษาของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.02$) และปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนในชุมชนให้สนใจเรียนรู้จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากขึ้น ($\bar{x} = 4.00$)

ประชาชนในชุมชนมีความคิดเห็นว่า ควรมีการวางแผนจัดบริการการศึกษาทางอินเทอร์เน็ต (E-learning) สำหรับเด็กเยาวชนและชุมชน ($\bar{x} = 4.28$) รองลงมา คือ มีการพัฒนาอินเทอร์เน็ตตำบลให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาของชุมชน ($\bar{x} = 4.22$)

4.1.2 ด้านสถานที่ตั้งของจุดบริการอินเทอร์เน็ตตำบล

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า ควรจัดสถานที่ตั้งของจุดบริการอินเทอร์เน็ตตำบลไว้ใน อบต. ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมา คือ จัดไว้ในโรงเรียน และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนของแต่ละตำบล ($\bar{x} = 4.05$)

ประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังว่า ควรจัดสถานที่ตั้งของจุดบริการอินเทอร์เน็ตตำบลไว้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนของแต่ละตำบล ($\bar{x} = 4.14$) รองลงมา คือ จัดไว้ในโรงเรียน ($\bar{x} = 4.13$) และจัดไว้ใน อบต. ($\bar{x} = 3.85$)

4.1.3 ด้านวันและเวลา

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า ควรเปิดให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบล ในเวลาราชการวันจันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 8.30-16.30 น. ($\bar{x} = 4.32$) รองลงมา คือ เปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 8.00-18.00 น. ($\bar{x} = 3.55$)

ประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังว่า ควรเปิดให้บริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 8.00-18.00 น. ($\bar{x} = 4.13$) รองลงมา คือ ควรเปิดให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบล ในเวลาราชการ วันจันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 8.30-16.30 น. ($\bar{x} = 3.78$)

4.1.4 หน่วยงานที่ควรเข้ามามีส่วนร่วม

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า หน่วยงานที่ควรเข้ามามีส่วนร่วม คือ โรงเรียนในชุมชน ($\bar{x} = 4.50$) รองลงมา คือ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.) ($\bar{x} = 3.91$) และองค์กรเอกชน ($\bar{x} = 3.61$)

ประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังว่า หน่วยงานที่ควรเข้ามามีส่วนร่วม คือ โรงเรียนในชุมชน ($\bar{x} = 4.40$) รองลงมา คือ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.) ($\bar{x} = 4.10$) และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ($\bar{x} = 3.98$)

4.2 ด้านการจัดองค์กร

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า ควรให้ อบต.ดูแลกำกับและรับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเช่นเดิม แต่ให้มีการสนับสนุนบุคลากรและงบประมาณเพิ่มเติม ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมา คือ ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลโดยเฉพาะ (แทนความรับผิดชอบของ อบต.ในปัจจุบัน) ($\bar{x}=4.00$) และพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลจากคณะกรรมการบริหาร อบต. และบุคคลอื่นที่เหมาะสม ($\bar{x} = 3.82$)

ประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังว่า ควรมีการพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อปฏิบัติงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลจากคณะกรรมการบริหาร อบต. และบุคคลอื่นที่เหมาะสม ($\bar{x}=4.06$) รองลงมา คือ ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบต่อโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลโดยเฉพาะ (แทนความรับผิดชอบของ อบต.ในปัจจุบัน) ($\bar{x} = 4.03$) ควรให้ อบต.ดูแลกำกับและรับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเช่นเดิม แต่ให้มีการสนับสนุนบุคลากรและงบประมาณเพิ่มเติม ($\bar{x} = 4.02$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลในชุมชน อภิปรายผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. บทบาทการให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลในของกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีบทบาทในการแนะนำให้ประชาชนมาใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบล โดยใช้วิธีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ไว้ที่ด้านหน้าขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์ที่ยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชนส่วนใหญ่ได้ มีประชาชนเพียงบางส่วนที่เข้ามาติดต่อราชการใน อบต. เท่านั้นที่พอจะรู้จักอินเทอร์เน็ตตำบล โดยส่วนใหญ่ประชาชนในชุมชนรู้จักอินเทอร์เน็ตตำบลจากเพื่อนแนะนำมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติมา กาญจนินทุ (2545) ที่ได้ศึกษาโครงสร้างพื้นฐานทางการสื่อสารและการเปิดรับข่าวสารของ

คนในชุมชน อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี พบว่า สื่อบุคคลถูกใช้เป็นช่องทางในการกระจายข่าวสารมากที่สุด เนื่องจากคนในชุมชนยังเห็นความสำคัญของการสื่อสารที่เห็นหน้าค่าตากัน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ไว้เนื้อเชื่อใจกัน

นอกจากกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลจะขาดการวางแผนประชาสัมพันธ์ที่ดีในการแนะนำหรือกระตุ้นให้คนในชุมชนเข้ามาใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลแล้ว ยังพบว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้จัดบริการความรู้ในเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลแก่ประชาชนในชุมชน โดยแทบจะไม่มีกิจกรรมวิทยากรมาให้การอบรมการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลแก่คนในชุมชน และยังคงให้ประชาชนศึกษาด้วยตนเอง ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนมาขอใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลจำนวนไม่มากนัก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนยังไม่มีความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และอบต.บางแห่งเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้ทุกคน จึงไม่สามารถให้คำแนะนำการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตกับประชาชนได้ ซึ่งจากสภาพดังกล่าวนี้ น่าจะสืบเนื่องมาจากการที่โครงการอินเทอร์เน็ตตำบลได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลางค่อนข้างน้อย โดยส่วนกลางจะฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตแก่เจ้าหน้าที่ อบต. ซึ่งประกอบไปด้วยปลัดหรือรองปลัด อบต. หรือเจ้าหน้าที่ธุรการ เพียง 2 วัน เท่านั้น แสดงให้เห็นว่า การฝึกอบรมที่มีอยู่จำกัดจะไม่สามารถทำให้เกิดการแพร่กระจายความรู้เรื่องอินเทอร์เน็ตไปสู่ประชาชนในชุมชนได้เช่นกัน ทำให้ประชาชนในชุมชนมองไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากอินเทอร์เน็ตตำบล ดังที่ Share (2001) สรุปสาเหตุแห่งความล้มเหลวในการจัดตั้งศูนย์บริการสารสนเทศชุมชนว่า ชุมชนไม่มีการตระหนักรู้ถึงประโยชน์ หวาดกลัวและไม่มีความคุ้นเคยกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นเมื่อประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของอินเทอร์เน็ต โอกาสที่จะพัฒนาการศึกษาของชุมชนด้วยอินเทอร์เน็ตตำบลก็นับว่าเป็นสิ่งที่ยาก ฉะนั้น อบต. ควรมีการทำงานในเชิงรุกในด้านการฝึกอบรมบุคลากร โดยจัดดำเนินการเองไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากส่วนกลาง ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตตำบลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาประเด็นบทบาทในการนำอินเทอร์เน็ตตำบลมาใช้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชนในชุมชน พบว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีบทบาทในการเตรียมสถานที่ที่สะดวกในการให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบล ซึ่งการให้บริการทางการศึกษายังไม่มีบทบาทชัดเจนนัก เนื่องจาก อบต.ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการศึกษาและไม่มีงบประมาณสนับสนุนในส่วนของอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาพรพรณ ไชยวงษ์ (2544) ที่พบว่า อบต. ส่วนใหญ่ยังมีบทบาทในการมีส่วนร่วมด้านวิชาการน้อย ลักษณะการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นการสนับสนุนทรัพยากรมากกว่าการให้ความคิดเห็นด้านวิชาการ

2. ปัญหาอุปสรรคและความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลของประชาชนในชุมชน

2.1 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลของประชาชนในชุมชน

ผู้วิจัยขออภิปรายตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านอุปกรณ์

พบปัญหาการเข้าสู่ระบบเชื่อมต่อได้แต่ใช้เวลานานมากที่สุด เนื่องจากในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตตำบลใช้ระบบ Dial-up Modem:56 Kbps ซึ่งยังมีปัญหาเรื่องความล่าช้าและสายหลุดบ่อยและยังพบปัญหาเครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอแก่การให้บริการ ซึ่งจากการสังเกตการเข้ามาใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลใน อบต.กลุ่มตัวอย่าง พบว่า อบต. บางแห่งมีประชาชนในชุมชนเข้าใช้บริการเฉลี่ยวันละ 1-2 คนต่อสัปดาห์เท่านั้น โดยมีเพียง อบต.หนองจ้อม อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ ที่มีประชาชนในชุมชนเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมากเฉลี่ยเดือนละ 50-60 คนต่อเดือน เนื่องจาก อบต. ดังกล่าวมีเครื่องคอมพิวเตอร์เอาไว้บริการจำนวน 11 เครื่อง ซึ่งมากกว่า อบต. อื่นๆ ที่ให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการได้เฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการจัดสรรจากกระทรวงมหาดไทยตามโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลซึ่งมีเพียง 1 เครื่องเท่านั้น

2. ด้านที่ตั้งของจุดบริการอินเทอร์เน็ตตำบล

ที่ตั้งของจุดบริการอินเทอร์เน็ตตำบลก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่สามารถทำให้ประชาชนในชุมชนเข้ามาใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบล เพื่อใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนได้มากขึ้น และยังเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จในการทำอินเทอร์เน็ตตำบลให้เป็นอินเทอร์เน็ตประชาชนได้อีกด้วย ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัยนั้น ประชาชนในชุมชนให้ความคิดเห็นว่าจุดบริการมีขนาดเล็ก คับแคบ และไม่สะดวกใจในการเข้าไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลในสถานที่ราชการสอดคล้องงานวิจัยของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) ที่ได้ศึกษาแนวคิดและประสบการณ์การพัฒนาศูนย์บริการสารสนเทศชุมชนในประเทศไทยโดย พบว่าศูนย์ที่มีการตั้ง ณ อบต.มักจะมีผู้ใช้บริการน้อย ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่สะดวกใจของผู้ใช้บริการ ณ สถานที่ตั้งของราชการ (ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2546) อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิจัยภาคสนามพบว่า อบต.กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการมาก คือ อบต.หนองจ้อม อ.สันทราย จ. เชียงใหม่ โดยทาง อบต.ได้จัดให้มีการบริการอินเทอร์เน็ตตำบลไว้ใน

ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นห้องสมุดของ อบต. ที่มีตัวอาคารแยกเป็นเอกเทศโดยห้องสมุดดังกล่าวตั้งอยู่ด้านหลังของ อบต. ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การนำอินเทอร์เน็ตตำบลไปไว้ที่ห้องสมุดก็เป็นปัจจัยอันหนึ่งที่ทำให้ประชาชนในชุมชนมีความสะดวกใจในการเข้าไปใช้บริการ เนื่องจากมีความรู้สึกว่าห้องสมุดเป็นสถานที่ที่ให้บริการแก่สาธารณชนอยู่แล้ว ทั้งนี้ที่ตั้งของอินเทอร์เน็ตตำบลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่ออัตราการเข้ามาใช้บริการของประชาชน ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลด้วย โดยทั่วไปทำเลที่ตั้งอินเทอร์เน็ตตำบลควรอยู่บริเวณศูนย์กลางของชุมชน โดยมีลักษณะเป็นสาธารณะจะทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดความรู้สึกสะดวกใจในการเข้าไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลมากขึ้น

3. ด้านผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าช่วงเวลาให้บริการไม่สอดคล้องกับความต้องการและไม่สะดวกใจในการเข้าไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลในสถานที่ราชการ ซึ่งตามปกติการเปิดให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลจะเปิด-ปิดตามเวลาราชการ คือ 8.30-16.00 น. โดยช่วงเวลาดังกล่าวประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ต้องไปทำงานและเมื่อเลิกงาน อบต. ก็ปิดบริการแล้ว ทำให้ไม่สามารถเข้าใช้บริการได้ทั้งนี้จากการศึกษาภาคสนาม อบต. หนองจ้อม อ.สันทราย จ. เชียงใหม่ ได้มีการเพิ่มเวลาให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.30-16.30 น. อีกด้วย ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวจะมีผู้เข้ามาใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นวันหยุด และจากการศึกษาวิจัยยังพบว่า มีประชาชนในชุมชนเขต อบต.หนองจ้อมที่เข้ามาใช้บริการห้องสมุด สนใจที่จะใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อประโยชน์ในการสืบค้นข้อมูลเป็นมาก

4. ด้านผู้ให้บริการ

ปัญหาด้านผู้ให้บริการที่พบมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ไม่มีเวลาให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลเนื่องจากมีงานที่ต้องรับผิดชอบ ไม่มีเวลาและขาดความรู้ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตตำบล ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ปัญหาด้านบุคลากรของภาครัฐยังคงเป็นปัญหาหลักที่สำคัญ เนื่องจากปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาเครือข่ายข้อมูล การบริหารและบริการของรัฐ จากผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ในภาครัฐพบว่า ปัญหาบุคลากรของภาครัฐในปัจจุบันมีปัญหาด้านการอบรมคอมพิวเตอร์แล้วนำไปใช้งานจริงไม่ได้ ผู้บริหารขาดเวลาที่จะเรียนรู้และเข้าใจเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างแท้จริง ขาดแคลนบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความชำนาญ และขาดงบประมาณว่าจ้างบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ชนม์ชนก วีรวรรณและคณะ, 2543) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค) ที่กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ อบต. ยังไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการนำเสนอแหล่งข้อมูลต่างๆแก่ประชาชน ยังไม่ทำงานเชิงรุก และที่สำคัญที่สุดคือ ความล้มเหลวขึ้นกับผู้บริหารเป็นสำคัญ จึงเกิดปัญหาผู้บริหารไม่สนใจหรือขาดความต่อเนื่องเพราะมีการเปลี่ยนผู้บริหาร (เนคเทค,2546)

2.2 ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลของประชาชนในชุมชน

ด้านความรู้พื้นฐาน

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ว่า เนื้อหาความรู้ที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชนในชุมชนนั้นควรเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับสารสนเทศซึ่งแตกต่างจากประชาชนในชุมชนที่ส่วนใหญ่มีความต้องการเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพ

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในชุมชนมีความคิดเห็นไปในแนวเดียวกันว่าเนื้อหาที่มีความจำเป็นสำหรับการพัฒนา อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาของชุมชน คือ เนื้อหาเกี่ยวกับสารสนเทศ เกษตรกรรมและอาชีพ

ด้านการรับรู้ข่าวสารข้อมูล

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคิดเห็น ว่าข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นสำหรับประชาชนในชุมชน คือ ข้อมูลการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนที่ส่วนใหญ่มีความต้องการรับรู้ข่าวสารข้อมูลในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลประกอบอาชีพเช่นกัน

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในชุมชนมีความคิดเห็นไปในแนวเดียวกันข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น คือ ข้อมูลการประกอบอาชีพ และข้อมูลเกษตรกรรม

ด้านการเพิ่มพูนทักษะอาชีพ

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าประชาชนในชุมชนควรมีการเพิ่มพูนทักษะอาชีพ ด้านการเกษตร ซึ่งต่างจากประชาชนในชุมชนที่ส่วนใหญ่มีความต้องการเพิ่มพูนทักษะอาชีพด้านการผลิตและจำหน่ายสินค้าอุปโภค

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในชุมชนมีความคิดเห็นไปในแนวเดียวกันว่าควรมีการเพิ่มทักษะอาชีพด้านการเกษตรและการผลิตและจำหน่ายสินค้าอุปโภค

จากประเด็นความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านการรับรู้ข่าวสารข้อมูล และ ด้านการเพิ่มพูนทักษะอาชีพ นับเป็นกิจกรรมการศึกษาที่สามารถจัดให้กลุ่มเป้าหมายต่างๆทุกกลุ่มที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องและตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2547) ซึ่งอิน เทอร์เน็ตตำบลนับเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐได้จัดสรรให้ประชาชนในแต่ละตำบลทั่วประเทศ ทุกเพศทุกวัยและทุกระดับการศึกษา ให้ได้มีโอกาสใช้ประโยชน์จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างทั่วถึง ดังเช่น ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ตขึ้นมามากมาย เช่น Learn Online <http://www.learn.in.th/> ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ทางอินเทอร์เน็ตและการศึกษาผ่านดาวเทียมแห่งแรกของไทย ผู้เรียนเลือกลงทะเบียนเรียนวิชาที่สนใจได้โดยไม่จำกัดเวลาสถานที่ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา <http://www.sci-educ.nfe.go.th> เป็นเว็บไซต์ที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาทั่วประเทศ ท้องฟ้าจำลอง ข้อมูลดาราศาสตร์ ประวัติความเป็นมา กิจกรรมที่น่าสนใจ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, 2544) ซึ่งเว็บไซต์เหล่านี้เป็นแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ที่เป็นประโยชน์สำหรับประชาชนทุกกลุ่มที่สามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ฉะนั้นอินเทอร์เน็ตตำบลจึงเป็นการตอบสนองการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยในฐานะแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งถ้า อบต. ได้เรียนรู้ที่จะเป็นผู้ชี้้นำให้ประชาชนในชุมชนได้เข้าถึง และรู้จักการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการศึกษาเหล่านี้ โดยสามารถแนะนำแหล่งการเรียนรู้จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้แก่ประชาชนในชุมชนได้แล้ว ก็ยังสามารถทำให้ประชาชนในชุมชนใช้ประโยชน์จากศักยภาพของอินเทอร์เน็ตตำบลในฐานะแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ อบต.ควรได้ศึกษาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการวางแผนใช้อินเทอร์เน็ตตำบลอย่างเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเนื้อหาความรู้ที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในชุมชนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนเกิดเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

3. ความคาดหวังในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลในชุมชน

3.1 ความคาดหวังทั่วไป

ในการนำอินเทอร์เน็ตตำบลมาใช้เพื่อพัฒนาชุมชนของกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในชุมชนทั้ง 2 กลุ่มมีความคาดหวังว่า อินเทอร์เน็ตตำบลจะทำให้คนในชุมชนมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้น รองลงมา คือ ทำให้เกิดการแสวงหาความรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัดและเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนในชุมชนผ่านอินเทอร์เน็ตตำบล

อย่างไรก็ตามแม้ว่าประชาชนในชุมชนจะมีคาดหวังว่า อินเทอร์เน็ตตำบลมีประโยชน์ในแง่ของการพัฒนาชุมชนได้ แต่จากการศึกษาวิจัยยังพบว่า จำนวนประชาชนในชุมชนที่เข้ามาใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลมีจำนวนน้อยมาก ฉะนั้นการที่จะทำให้ประชาชนในชุมชนเกิดการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลได้นั้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อบุคคลซึ่งเป็นแกนนำของชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน กลุ่มแม่บ้าน หรือการจัดเวทีสัมมนาชุมชน เป็นต้น ซึ่ง อบต. ต้องจัดโปรแกรมการฝึกอบรมให้แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เช่น การฝึกทักษะทั้งด้านคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษ เบื้องต้น การค้นคว้า ข้อมูล และการเรียนรู้วิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆในอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงข่าวสารข้อมูล และแหล่งความรู้ต่างๆจากอินเทอร์เน็ตได้ โดยในการฝึกอบรมนั้นควรเน้นการฝึกอบรมไปยังกลุ่มเด็กและเยาวชนของชุมชน เนื่องจากเป็นคนรุ่นใหม่ที่สามารถที่จะพัฒนาทักษะในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้ดีและเร็วกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ ดังเช่น กรณีหมู่บ้านสามขา อ. แม่ทะ จ. ลำปาง เด็ก และเยาวชนที่ได้รับการฝึกอบรมทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมาแล้ว จะสามารถเป็นตัวแทนถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้ปกครองหรือบุคคลใกล้ชิด เช่น ช่วยสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต หรือการถ่ายทอดความรู้ไปสู่รุ่นน้องในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปกครองในชุมชนบ้านสามขาได้ใกล้ชิดกับเด็กมากขึ้น และมีโอกาสถ่ายทอดความรู้ของตนให้แก่เด็ก เช่น สอนภาษาถิ่นนาหรือภูมิปัญญาพื้นบ้านต่างๆให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งถือเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน (อดิศักดิ์ เกตุเรือน, 2545) ซึ่งจากกรณีนี้ นอกจากกลุ่มเด็ก และเยาวชนจะสามารถเป็นตัวแทนในการนำความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตไปยังกลุ่มผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองได้แล้ว ยังก่อให้เกิดกิจกรรมทางด้านการศึกษาจากการถ่ายทอดของผู้รู้หรือภูมิปัญญาชาวบ้านอย่างไม่เป็นทางการ หรือที่เรียกว่า การศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นนับว่าการสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชนอีกด้วย และเพื่อให้ประชาชนในชุมชนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตตำบลให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆแล้วนั้น การทำให้ประชาชนในชุมชนได้รับประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อพัฒนาทางการศึกษานั้นก็เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างยิ่งโดยจากการเก็บข้อมูลภาคสนามที่ อบต.หนองจ่อม

อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ พบว่า มีประชาชนในชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใหญ่เข้ามาค้นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพ และนักศึกษาบางกลุ่มที่เข้ามาหาข้อมูลประกอบการเรียนการสอน ส่วนกลุ่มเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มักจะเข้ามาใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อความบันเทิง โดยเฉพาะการเล่นเกมส์ ฉะนั้น อบต. ควรมีการควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลให้มากขึ้น เช่น การกำหนดช่วงเวลาในการเล่นเกมส์ เป็นต้น เพื่อให้การใช้ อินเทอร์เน็ตตำบลสามารถส่งเสริมการศึกษาและสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างแท้จริง

3.2 ความคาดหวังในการบริหารงานอินเทอร์เน็ตตำบล

1. ด้านบุคลากร

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคาดหวังตรงกันกับประชาชนในชุมชนว่า ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาชุมชน เพื่อดูแลอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อการศึกษาของชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ประจำที่ดูแลอินเทอร์เน็ตตำบลควรมีความเข้าใจวิถีชีวิตของคนกลุ่มต่างๆในชุมชนและต้องเข้าใจการใช้งานอินเทอร์เน็ตด้วย เพื่อให้สามารถนำเสนอมูลข้อมูลแก่ชุมชนและสามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในชุมชนที่มาใช้บริการ ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรภายใน อบต. โดยวิธีการในการพัฒนาบุคลากรตามโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลนั้น หน่วยงานจากส่วนกลาง คือ กรมการปกครองจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตแก่เจ้าหน้าที่ อบต. ประกอบด้วยปัสดหรือรองปัสด อบต. หรือเจ้าหน้าที่ธุรการ เป็นเวลาเพียง 2 วัน เท่านั้น ซึ่งนับว่าเป็นการอบรมที่ค่อนข้างจำกัดทำให้เจ้าหน้าที่ อบต. ไม่สามารถกระจายความรู้เรื่องอินเทอร์เน็ตไปสู่ประชาชนในชุมชนได้ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า อบต. ควรสนับสนุนให้บุคลากรเข้าอบรมในหลักสูตรต่างๆทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถและทักษะ ทั้งในด้านการเป็นผู้ผลิต ผู้ดูแลระบบ ซึ่งจะสามารถทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบล ที่ส่งเสริมการศึกษาให้แก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ด้านงบประมาณ

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคาดหวังสอดคล้องกับประชาชนในชุมชน โดยส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าควรใช้เงินสนับสนุนอินเทอร์เน็ตตำบลจากงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการสนับสนุนงบประมาณนั้นเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานอินเทอร์เน็ตตำบลให้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งนอกจากงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้แล้วอาจจะใช้ งบประมาณของ อบต. ถ้า อบต. นั้นๆ มีรายได้เพียงพอ โดยเป็นที่น่าสังเกตว่าประเด็นการจัดการเป็นแบบธุรกิจชุมชน (ใครใช้ใครจ่าย) ซึ่งกลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังน้อยที่สุดในประเด็นระดมเงินสนับสนุนอินเทอร์เน็ตตำบลจากประชาชน แสดงให้เห็นว่าประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังในการรับบริการอินเทอร์เน็ตตำบลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่ง อบต. ไม่สะดวกใจที่จะเก็บค่าบริการจากประชาชนในชุมชน เนื่องจากอินเทอร์เน็ตตำบลเป็นนโยบายของรัฐบาลที่มีความประสงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

อย่างไรก็ตาม งบประมาณจัดเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้การให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลคงอยู่ได้ ทั้งนี้ขึ้นต้องขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร อบต. ในแต่ละแห่ง ที่จะจัดสรรงบประมาณสำหรับอินเทอร์เน็ตตำบลให้เพียงพอกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตตำบลของประชาชนในชุมชน และต้องขึ้นอยู่กับงบประมาณและรายได้ของ อบต. ด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการให้อินเทอร์เน็ตตำบลสามารถเปิดให้บริการแก่ประชาชนในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง ประชาชนในชุมชนควรมีการหาแสวงหาความร่วมมือ เพื่อหาแนวร่วมในการดำเนินงานอินเทอร์เน็ตตำบลประสบความสำเร็จได้อย่างยาวนานและยั่งยืน โดยอาจจะมีการจัดตั้งกองทุนอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อขอรับบริจาคเงินจากภาครัฐและเอกชน หรือการรับบริจาคอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้อินเทอร์เน็ตตำบลสามารถดำเนินอยู่ได้อย่างและยั่งยืนและยาวนาน

3. ด้านอุปกรณ์

กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าควรเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตเพิ่มเพื่อให้รวดเร็วขึ้น ซึ่งความคาดหวังดังกล่าวสอดคล้องกับประชาชนในชุมชนด้วย ทั้งนี้ควรพิจารณาจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมให้เพียงพอต่อความต้องการของชุมชนด้วย

จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประเด็นที่สำคัญที่สุดในด้านอุปกรณ์ก็คือ การเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต โดยความล่าช้าของการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตจะทำให้ผู้ที่สนใจใช้บริการอินเทอร์เน็ตน้อยลง ซึ่งในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตตำบลใช้ระบบ Dial-up Modem:56 Kbps จึงทำให้สัญญาณมีความล่าช้าและสายหลุดบ่อย แต่อย่างไรก็ตามขณะนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้ประสานงานไปยังบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เพื่อขอติดตั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (broad band) ซึ่งเมื่อปัญหานี้ได้รับการแก้ไขแล้ว คาดว่าจะทำให้ช่องทางการสื่อสารโดยอินเทอร์เน็ตตำบลเป็นไปอย่างรวดเร็วสามารถเอื้อประโยชน์ทั้งทางด้านการบริหาร

งานส่วนท้องถิ่นและด้านการศึกษาสำหรับบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม และผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าคอมพิวเตอร์ที่กระทรวงมหาดไทยจัดสรรให้ตามโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเพียง 1 เครื่องนั้น เป็นจำนวนน้อยมากถ้าเทียบกับสัดส่วนของประชาชนในชุมชน อบต. ฉะนั้นจึงควรมีการพิจารณาในเรื่องของการจัดสรรคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม ทั้งนี้อาจได้มาจากงบประมาณของ อบต. หรือ การสรรหา ขอรับบริจาค การสนับสนุนจากชุมชนในท้องถิ่น เป็นต้น

4. ด้านการจัดการ

4.1 การวางแผน เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก ดังที่ ครรชิต มาลัยวงศ์ (อ้างถึงใน บัลลังก์ โรหิตเสถียร, 2542) ได้กล่าวว่า “การวางแผน” เป็นงานขั้นแรกที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ หากปราศจากการวางแผนที่ดีแล้ว การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) มาใช้ก็จะเป็นงานที่ปราศจากเป้าหมายและทิศทาง ฉะนั้น อบต.ต้องกำหนดเป้าหมายให้ประชาชนในชุมชนเกิดการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชน และมีความชัดเจนในเรื่องของการวางแผน เพื่อกำหนดนโยบายในการนำอินเทอร์เน็ตตำบลไปใช้สนองตอบความต้องการให้กับประชาชนในชุมชนอย่างจริงจัง โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาตำบล เพื่อวางเป้าหมายในการนำอินเทอร์เน็ตตำบลไปใช้เพื่อประโยชน์ในฐานะแหล่งการเรียนรู้ให้กับประชาชนในชุมชน โดยจะต้องมีการกำหนดภารกิจในการดำเนินงานสำหรับองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เช่น การวางแผนการจัดสถานที่ตั้งของจุดบริการอินเทอร์เน็ตตำบลให้เหมาะสมและง่ายต่อการเข้าไปใช้บริการของประชาชนในชุมชนด้วย เนื่องจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม พบว่า อินเทอร์เน็ตตำบลส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใน อบต. ซึ่งประชาชนมีความคิดว่าไม่สะดวกใจที่จะเข้าไปบริการเนื่องจากเป็นสถานที่ราชการ แต่จากกรณี อบต.หนองจ้อม ได้มีการนำอินเทอร์เน็ตตำบลไปตั้งไว้ที่ห้องสมุดของ อบต. ผลปรากฏว่ามีประชาชนในชุมชนเข้ามาใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นจำนวนมาก เนื่องจากห้องสมุดจัดเป็นสถานที่ที่มีการให้บริการการศึกษาสำหรับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ฉะนั้นสถานที่ที่เหมาะสมในการเข้าไปใช้งานอินเทอร์เน็ตตำบลจึงควรเป็นสถานที่ที่มีทำเลเป็นศูนย์กลางของชุมชน ซึ่งจะทำให้ประชาชนในชุมชนสนใจเข้าไปใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลมากขึ้น

ส่วนในเรื่องวันเวลาในการเปิด-ปิด บริการ จากผลการวิจัย พบว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีผู้เข้าใช้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลเป็นจำนวนน้อย เนื่องจากปัจจุบันเวลาเปิด-ปิด การให้บริการอินเทอร์เน็ตตำบลอยู่ในเวลาราชการ คือ จันทร์-ศุกร์ ตั้งแต่เวลา 8.00-16.00 น. ซึ่งตรงกับช่วงเวลาที่ประชาชนในชุมชนต้องไปทำงานหรือไปเรียนหนังสือ ดังนั้นจึงเกิดปัญหาช่วงเวลาไม่สอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังว่า ควรมีการเปิดบริการอินเทอร์เน็ตตำบลในวันเสาร์-อาทิตย์และเพิ่มช่วงเวลากลับเป็นหลังเวลาราชการ เพื่อความสะดวกในการเข้าไปใช้บริการมากขึ้น

นอกจากนั้นการที่จะทำให้อินเทอร์เน็ตตำบลสามารถสนองตอบการศึกษาของชุมชนได้นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า หน่วยงานที่ควรเข้ามามีส่วนร่วม คือ โรงเรียนในชุมชน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานที่ที่ประชาชนในชุมชนเห็นว่ามีความสามารถทางการศึกษาที่สามารถให้ความช่วยเหลือทางด้านการศึกษาได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า อบต. ควรแสวงหาความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้อินเทอร์เน็ตตำบลสามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนและให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน องค์กรเอกชนต่างๆ เป็นต้น

4.2 การจัดองค์กร กลุ่มผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายในองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่า ควรให้ อบต.ดูแลกำกับและรับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล เช่นเดิม แต่ให้มีการสนับสนุนบุคลากรและงบประมาณเพิ่มเติม ส่วนประชาชนในชุมชนมีความคาดหวังว่า ควรพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติงานโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลจากคณะกรรมการบริหาร อบต. และบุคคลอื่นที่เหมาะสม ทั้งนี้จากการศึกษาวิจัยไม่พบการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเลย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชจรี ชาวแกลง (2546) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่ออินเทอร์เน็ตตำบลโดยรวมมีระดับปฏิบัติน้อย ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเด็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเด็นการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้งานอินเทอร์เน็ตตำบล ดังนั้นผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การจัดองค์กรเพื่อใช้อินเทอร์เน็ตตำบลนั้นควรมีการจัดเวทีระหว่างประชาชนและอบต.เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการจัดองค์กรที่เหมาะสมในการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตตำบลต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นการดำเนินการนำอินเทอร์เน็ตตำบลมาใช้เพื่อการศึกษาของชุมชนสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. ควรมีการประชุมสัมพันธ์ รมรงค์ เผยแพร่แนวความคิดเกี่ยวกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยอินเทอร์เน็ตตำบลอย่างทั่วถึง
2. ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในชุมชน ให้สนใจที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ตตำบล โดยการจัดกิจกรรมโดยเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง
3. จัดให้มีคณะกรรมการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ตตำบลโดยให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมด้วย เพื่อเป็นการทำให้อินเทอร์เน็ตตำบลเป็นอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

4. ควรมีการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างชุมชน และแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยกันสนับสนุนให้อินเทอร์เน็ตตำบลสามารถเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ ทั้งในแง่การพัฒนาท้องถิ่นและการศึกษาอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลของเด็กและเยาวชนในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อหารูปแบบในการส่งเสริมการศึกษาด้วยอินเทอร์เน็ตตำบลสำหรับเด็กและเยาวชนที่เหมาะสม

2. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการดำเนินงานอินเทอร์เน็ตตำบล จากกรณีศึกษาชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการใช้อินเทอร์เน็ตตำบล

3. ควรมีการศึกษารูปแบบหรือวิธีการในการส่งเสริมให้ อบต. มีส่วนร่วมในการนำอินเทอร์เน็ตตำบลไปใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เนื่องจากโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเป็นโครงการที่ได้รับการจัดสรรให้แก่ประชาชนทุกตำบลทั่วประเทศ ทั้งในสังคมเมืองและสังคมชนบท ฉะนั้นควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อพัฒนาการศึกษาที่เหมาะสมในแต่ละสังคม